

ארגון יד לבנים
סניף ירושלים

עיריית
ירושלים

טוראי ראשון שרונה אבני ז"ל

בת אסתר ויהודה

נולדה בחדרה

בתאריך ט"ז באייר תרצ"ז, 27/4/1937

שרתה בחיל הרפואה

נפלה בעת שירותה

בתאריך ד' באלול תשי"ט, 7/9/1959

נקברה בבית העלמין הצבאי בחדרה

חלקה: 1 שורה: 3 קבר: 2

בת 22 בנפלה

קורות חיים

בת יהודה ואסתר. נולדה ביום ט"ז באייר תרצ"ז (27.4.1937) בחדרה. אחרי שסיימה את לימודיה בבית-ספר תיכון למדה בסמינריון למורים "הדסים" וגמרה את לימודיה בו; אף הדריכה בקייטנה, כי מטבעה נטתה להוראה ולהדרכת-נוער. אהבת-החיים ואהבת-האדם הן שציינו את נפשה. מלאת-חיים היתה ובנפשה תקוה לעתיד, ובין כל תכונות-נפשה אפשר למנות גם את צניעותה וענוותנותה, את הסתפקותה במועט ושמחתה בחלקה. עליזה היתה ואף שובבנית ועם כל זה רצינית היתה. היא חוננה באורך-רוח לגבי הכל והוא אשר עשה אותה למורה מצליחה שדבקה בתפקידה והיתה גאה במקצועה. לגבי כל אדם היתה נוהגת בסבלנות והיושר היה נר לרגליה ביחסיה עם בני-אדם. התעניינה באמנות-הציור; גם במוסיקה שלחה ידה (בפסנתר ובחליל). הרבתה לקרוא וללמוד ונשאה את לבה להמשיך את לימודיה באוניברסיטה כתום שירותה בצה"ל, אשר עליו היתה גאה מאד. עשרים חודש שירתה בצה"ל ולימדה בני-יהודה תורה. נפטרה במחלתה ביום ד' באלול תשי"ט (7.9.1959), אחרי כמה חדשי-מחלה. הובאה למנוחת-עולמים בחלקה הצבאית שבבית-הקברות האזרחי בחדרה. שמה הונצח בין שאר הנופלים בבית "יד לבנים" בחדרה.

חֲנוּכָה שֶׁל אָדָם

נוראה כל־כך ואז ידע לקום ולצעוד הלאה בלי עזרת אחרים. עד גיל הגן כמעט שהילד עצמאי במחשבותיו. הוא אמנם מושפע מסביבת ביתו וחבריו, אך הוא חושב באופן חפשי; איש לא התנה לו את דרך־מחשבתו. הוא נפגש לראשונה עם חפצים שונים, תוהה על קנקנם ולומד להכירם — והמדובר בעיקר בדברים מוחשיים. הוא תופס הכל בידו ורוצה לעמוד על טיב החומר אם רך הוא ואם קשה, שביר או גמיש (ולכן נוטה הילד להרוס ולהשמיד בצעירותו). אך בבואו לגן, ובעיקר בהיכנסו לבית־הספר, מתחילה תקופה חדשה בחייו. הילד מחונך לסדר ולמשמעת; דרך־מחשבותיו נקבעת בשבילו. שם מלמדים אותו לחשוב בכיוונים שלא נראו לו עד אז. במקום הצורה, שהיתה לו חשובה עד כה, הוא מתחיל להתעניין בתוכן. אמנם לא כל הילדים מוכשרים באותה המידה. אחד קשה־תפיסה הוא, והשני — מהיר־תפיסה. אבל קשה־תפיסה בעל רצון עז ללמוד עדיף ממהיר־תפיסה שלא יעשה כל מאמץ לקנות דעת.

הלימודים בבית־הספר אינם באים למלא את כל מחסוריו. אמנם אנו יוצאים מבית־הספר עם השכלה כלשהי, אך זו משמשת רק בסיס. הלימוד בבית־הספר בא לתת לנו את הדחיפה ללמוד הלאה, לחנכנו לשאוף לדעת עוד ועוד. בבית־הספר היה עלינו ללמוד כמה מקצועות ואף כאלה שלא עניינו אותנו, אולם לימודים אלה באו רק לפתח את שכלנו. הלימוד האמיתי אינו מתחיל אלא עם צאת הבורג מבית־הספר. הוא קיבל את ההדרכה בביתו, בבית־הספר, ואולי גם בתנועה, ולאחר־מכן עליו להשתמש בכל החכמה שקנה, עליו ללמוד להכיר את החיים פנים אל פנים וכן להמשיך בלימודים אשר בהם החל קודם־לכן. הלימודים הם מעיין לא־אכזב ואין לומר די להם. כל המרבה ללמוד משול לאדם שהשתכר ושואף להמשיך בשתייה. ככל שלומדים יותר מרגישים צורך להמשיך ללמוד. מי שאינו יודע דבר אינו מרגיש שחסר לו דבר. מובן שאין אדם יכול להקיף את הכל — ואפילו בשטח מדע אחד. ראשית, לא יספיק לעשות זאת בתקופת חייו; ושנית, הרי המדע הולך ומתפתח ולא יהיה סיפק בידו להקיף אותו על כל האמצאות הקודמות והגילויים החדשים שבו.

אך בקשר ללימודו מן החיים — הרי אין לו דבר טוב מנסיון־החיים. ככל שאדם מתבגר והולך, הרי הוא מתעשר יותר בנסיונות ויודע להסיק מסקנות. יש סבורים כי זקן

כשהיה שלמה נער אמר דברי־שירה. מסביב ראה את האביב בפריחתו, האזין לרינת־הצפרים והעולם כולו היה לו גן־עדן. באותה תקופה שר שלמה „הנך יפה, רעייתי” — ב„שיר השירים”. כשגדל הנער והפך לאיש בין אנשים, כבר היה מצויד בחכמה. נסיון־חיים היה לו, אף כי לא רב, ובעזרתו יצר את „משלי” על בעיות־חיים שונות. אך כשהזדקן שלמה הפך והיה קוהלת שהכיר את החיים על הפריחה והקמילה שבהם — ולבטיו התחילו. שלמה אמנם אמר אז „הבל הבלים, הכל הבל” — אך למרות זאת אין לראות בו פסימיסט. להיפך; קשה לומר שהוא היה בעל מרה שחורה. כל חייו ניסה למצוא את האושר שיביא שמחה וסיפוק לאדם; הוא אף ניסה לחיות חיי־תענוגות — אלא שהתאכזב, ואז ניסה למצוא מרגוע וסיפוק בלימודים, אף כי הגיע למסקנה כי „יוסיף דעת — יוסיף מכאוב”.

על־כל־פנים, כשאנו מתבוננים בחיי שלמה אנו רואים שאדם הולך ומשתנה עם חלוף השנים — והכל כתוצאה של לימוד. אך לימוד אין משמעותו ישיבה על ספסל בית־הספר. כוונה עמוקה יותר יש כאן, הלא היא הכרת־החיים הבאה מתוך נסיון וחינוך.

חינוכו של אדם מתחיל בגיל צעיר ביותר. מעשה באם ששאלה את הרופא מאימתי היא צריכה להתחיל בחינוך בנה. שאל הרופא: „בן כמה הבן?” וכשהיא השיבה „בן יומים”, ענה לה כי היא איחרה ביומים! כלומר: חינוכו של אדם צריך להתחיל מן היום הראשון לצאתו לאויר העולם. קיימת מחלוקת בקשר לאפיו של הילד. יש אומרים כי הילד בהינלדו הוא *tabula rasa* — לוח חלק; כי הוא לא ירש דבר מהוריו ועיצוב־דמותו תלוי בחינוך שהוא יקבל. לעומת אלה יש אומרים כי התינוק יורש מהוריו תכונות מסוימות. אך ברור כי אם גם דעה שניה זו נכונה, אין לומר שתכונות אלו השפעתן מרובה על הילד, שהרי דמותו מעוצבת בהשפעת הסביבה והחינוך. דומה ואין הילד מתרשם מסביבתו בעודנו במדרגה שכלית גמוכה; אך לא כן הוא. הוא חי על אינסטינקטים, וכחיה הקונה הרגלי־חיים בעזרת האינסטינקטים כן גם התינוק. חשיבות מרובה נודעת לילד מחינוכו בגיל רך, שהרי אז הוא רוכש את הרגליו והם המטביעים את חותמם על המשך חייו. לכן חינוכו הראשוני יהא לעצמאות ולבטחון עצמי, וזה נעשה כשניתנת לו ההזדמנות לצעוד בעצמו: ילך — ויפול; הדבר לא יזיק לו, כי אם להיפך; ילמד לקח ראשון בחייו, כי אין הנפילה

הלימוד נותן לאדם את הסיפוק המכסימלי בחייו, הידיעות מעשירות את רוחו. ואם אדם אינו לומד מתוך ספרים עליו לפתח השכלה פנימית משלו כדי שידע לעמוד בפני מכשולי החיים.

אדם פרימיטיבי, שאינו יודע לימוד מהו, אינו יודע כיצד לנצל את הלימודים, אדם חריף־מוח חושב שאין לו צורך בהם, ואילו אדם נבון יודע מה רב ערכם.

שוב אינו יכול להמשיך בלימודים, אולם אין הדבר נכון. אמנם ייתכן וקשה לו לזקן לתפוס דברים מסובכים. אבל אם הוא למד במשך כל ימי חייו, הרי יקל לו הדבר. ייתכן שהוא לא יתפסם באותה מהירות אשר בה יתפסם אדם צעיר. אולם הוא יסתכל בדברים מבחינה אחרת — וזהו היתרון של לימוד לעת זיקנה. יש לו אפשרות לא רק לקבל דברים כמו שהם, אלא שיש לו יכולת לברר אותם מתוך נסיונו־הוא. הזיקנה והחכמה הולכות בד בבד.